ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

РІК XXV

ЛЮТИЙ 1978

Ч. 2 (281)

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

У ШКОЛІ СВ. О. МИКОЛАЯ В ЧІКАҐО

Від читача „Веселки" Василя Домашевського, учня 5-ої кляси школи св. о. Миколая в Чікаґо отримали ми такий допис:

У школі св. о. Миколая вивчаємо українську мову. Нашими вчителями в молодших клясах є пані Віра Зельвак, у старших пані Лена Степова. Від кількох років у нас відбуваються конкурси на читання українських книжок. Багато учнів беруть в них участь. Книжки випозичати можна у шкільній бібліотеці. В цьому допомагає нам пані Іванна Городиловська, опікунка нашої 5-ої кляси в суботній школі українознавства. Ми всі дуже її любимо. Я і брат Левко маємо багато українських книжок у домашній бібліотеці, бо наші батьки їх нам купують. Ми дуже любимо читати українські книжки й „Веселку". Найбільше подобаються нам книжки Романа Завадовича й Катерини Перелісної. Раніше читала нам їх мама, а тепер можемо вже читати самі. Робимо це дуже радо.

У 1977 шкільному році в загальному шкільному конкурсі взяло участь 68 учнів. Були це учні 3-8 кляс. Найбільше українських книжок прочитали й найкраще переповіли їх зміст перед комісією такі учні: Павло Гура, Андрій Заплітний, Петро Ільницький, Раїса Маркевич, Павло Марушка і я. Під час шкільного року відбувалися такожклясні конкурси на кількість прочитаних книжок, в яких перше місце зайняли такі мої товариші з молодшої кляси: Богданна Бігун, Борис Боднарук, Данило Дикий, Наталка Субота, Богдан Сурівка та мої клясні товариші, учні тодішньої 4-ої, а тепер 5-ої кляси: Маруся Воробець, Юрій Заяць і Маруся Скородинська.

У клясі, де вивчаємо українську мову, маємо також „куток" — стінну газетку. До неї пишуть учні різних кляс про прочитані книжки. Нашою мрією є, щоб наші оповідання, та малюнки потрапляли якнайчастіше до „кутка", бо тут щодва тижні вміщувалися найкращі праці учнів. У „кутку" постійно вивішувалось письмові праці й малюнки таких учнів нижчої кляси: Андрія Заплітного, Дениса Ґрота, Петра Ільницького, Дарки Ноґач. З моєї кляси були там тільки мої праці.

Учителька української мови, пані В. Зельвак вивісила знімки учнів, яких малюнок чи допис потрапив до „кутка". Це дуже гарно виглядало й заохочувало всіх до змагань в читанні українських книжок. Ми завжди з великою цікавістю бігли до української кляси подивитися, чиї праці потрапили до стінної газетки. Так воно є в нашій українській клясі щоденної школи св. о. Миколая в Чікаґо.

Мене і моїх шкільних товаришів цікавить, як працюєте Ви, Дорогі Читачі „Веселки", у ваших українських школах. Чи також маєте конкурси, стінні газетки тощо?

У жовтневому числі „Веселки" за 1977 рік мені дуже подобалося оповідання К. Перелісної „Хто найкращий співак". Чи Вам воно також сподобалося?

Василь Домашевський
учень 5-ої кляси школи св. о. Миколая
в Чікаґо, Ілл.

ДЕСЯТА ВИСТАВКА МИСТЕЦЬКОЇ САМОДІЯЛЬНОСТИ МОЛОДІ

У 10-ій Виставці Мистецької Творчости Молоді, яку влаштовує 64-ий Відділ Союзу Українок в Ню Йорку взяло участь понад 60 дітей в віці 4-14 року життя. Виставка відбулася 23-30 жовтня 1977 року в прийомній залі Дому СУА.

На виставці були показані малюнки, рисунки, скульптури, витинанки, ліплянки, аплікації. Тематика здебільша українська. Виставку відвідало 115 осіб.

Варто, щоб читачі „Веселки" зацікавилися цією виставкою й у цьому році зголосили свою участь у 11 показі дитячої мистецької самодіяльности.

НАУКА РАХУНКІВ

Учитель дістав такого листа:

„Високоповажаний Пане Професоре! Ваша наука пошкодила здоров'ю мого сина! Ви дали йому таке завдання: скільки часу витратить він, щоб з'їсти 15 грушок, коли для одної грушки треба 4 хвилини? Вже після десятої грушки йому розболівся живіт. Будь ласка, не давайте моєму синові таких завдань у майбутньому".

Батько

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у „Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Редаґує Колеґія. Річна передплата становить у ЗСА — 5.00 долярів, у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС 4.00 доляри. Ціна окремого числа 50 центів. Ціна подвійного числа — 75 центів.

"THE RAINBOW" — "VESELKA"

Обкладинка роботи — Ніни Мудрик-Мриц

Published monthly, except May to August Bi monthly
at Jersey City, New Jersey
30 Montgomery Street — Jersey City, N.J. 07302
Subscription $5.00 per year. UNA members $4.00 per year.
Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Ніна Мудрик-Мриц — Рукавичка для зайчика

Роман ЗАВАДОВИЧ

Ілюстрація Яреми КОЗАКА

ВІТЕР-ВІТРОДУЙ

**Віє-дує вітер в очі,
Дошкуляти дітям хоче,
Снігом в очі їм метає
І дорогу засипає.**

**— Ти нечемний, Вітре з поля! —
Так до Вітра каже Оля. —
Ти щипаєш у лице,
Аж від цього боляче.**

**Юра каже: — Не здивуй,
Таж на те він „вітродуй"!
Хоч щипає у лице,
Та не гніваймось за це.**

**Хоч він ніби не жартує,
То насправді нас гартує
Через хуґи і негоди
Й усілякі перешкоди.**

**— Правда, брате! — каже Оля, —
Не боюсь я Вітра з поля,
Треба тільки тепло взутись
І дбайливо одягнутись . . .**

**. . . то не страшно на санках
Санкуватись на горбках
Чи летіти, наче птах,
По ставку на ковзанах.**

**Вітер віє, виє, трубить,
Та дітей він бравих любить,
Кличе хлопців-вітрогонів
На веселі перегони.**

**А як пуститься у танці,
То на личках Олі, Данці,
Христі, Ірочки, Мар'янці
Розмальовує рум'янці.**

Х у ґ а — snow-storm; р у м' я н е ц ь — colour, ruddiness.

К. ПЕРЕЛІСНА

ЗИМА І ЛІТО

**Тато каже, що мені
Тяжко догодити:
Взимку літо я люблю,
А зиму — уліті.**

**Влітку квіти поливать,
Бур'ян проривати.
Мимоволі забурчиш:
„Легше сніг згрібати".**

**Взимку снігу намете
Отак-о багацько!
Чистиш стежку і сопеш:
„Вліті легша праця".**

Б у р' я н — weeds.

З. ТОПЕЛІЮС

Ілюстрації Зенона ОНИШКЕВИЧА

ЗИМОВА КАЗКА

Далеко на півночі Фінляндії, у великому лісі росли одна біля одної дві старі величезні сосни. Вони були такі старі, що ніхто, навіть сивий мох, не міг згадати, чи були вони колинебудь молоденькі стрункі сосонки.

Взимі, коли метелиця загортала все кругом пухнастим снігом, дві сосни, мов два велетні, стерегли ліс.

На узліссі, на невеликому горбочку стояла хатинка і двома маленькими вікнами дивилась у ліс. У цій хатинці жив убогий селянин з жінкою. Мали вони невеликий клаптик землі, на якому сіяли жито, і невеликий городчик. А взимі селянин працював у лісі — рубав дерева і возив їх на тартак. У них було двоє дітей, хлопчик і дівчинка. Хлопчика звали Сильвестром, а дівчинку — Сильвією.

Одного разу взимі братік і сестричка пішли в ліс подивитися, чи не впіймалося що у пастку. І дійсно, в одну пастку впіймався зайчик, а в другу — біла куріпочка. Вони ще були живі, лише заплуталися лапками в сітці й жалісно пищали.

— Відпусти мене! — попрохав зайчик Сильвестра.

— Відпусти мене! — попросила куріпочка, коли Сильвія нахилилась до неї.

Сильвестер і Сильвія дуже здивувались: ніколи вони ще не чули, щоб лісові тваринки і пташки говорили по-людськи.

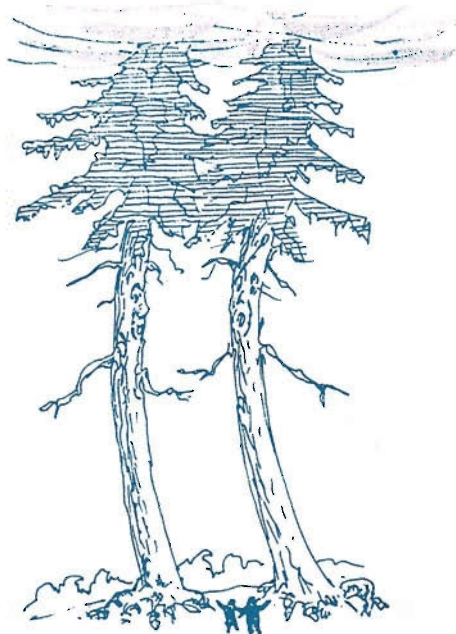
— Що ж, відпустім їх! — сказала Сильвія, і діти почали виплутувати лапки зайчикові та куріпочці. І як тільки виплутали, тваринки дременули в ліс. Але зайчик, утікаючи, встиг крикнути: — „Підопринебо! Підопринебо все зробить, чого тільки попрохаєте!" А куріпочка, відлітаючи, крикнула: „Просіть Зачепихмару! Просіть Зачепихмару — і у вас буде все, чого захочете!" І знову в лісі стало тихо.

— Що це вони казали? — запитав Сильвестер. — Про якихось Підопринебо та Зачепихмару?

— І я ніколи не чула таких дивних назов, — сказала Сильвія. — Хто ж це може бути?

Раптом над лісом схопився сильний вітер. Старі сосни зашуміли, і брат та сестра почули їхню розмову.

— Ну, що, подруго, ще стоїш, ще підпираєш небо? — запитала одна сосна другу. — Тебе недарма лісові звірята прозвали Підопринебом.

— Стою, стою. Тримаюсь! — відповіла друга сосна. — Ну, а як ти, бабусю? Все ще змагаєшся з хмарами? Тебе ж звірята прозвали Зачепихмарою.

— Та ще якось тримаюсь, хоч сьогодні вітер зломив у мене гілку.

— Дивись, он вертається вітер. Під його свист так гарно співати! Заспіваймо про старовину. Нам є що з тобою згадати.

І сосни під шум бурі, гойдаючись, заспівали.

— А чи не поговорити б нам із цими дітьми? — промовила сосна.

Діти здивувались. — Про що це вони хочуть з нами говорити? — спитав Сильвестер.

— Краще ходім додому, — прошепотіла Сильвія, — я їх боюсь!

— Стривай, чого ж нам їх боятись? А он і тато йде!

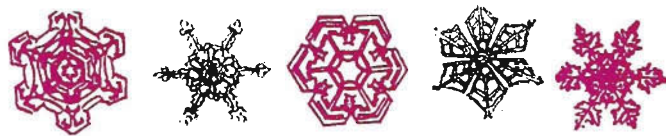
І дійсно, лісовою стежиною ішов їхній тато з сокирою на плечі.

— Ось де хороші дерева! Саме те, чого я потребую! — сказав селянин, зупиняючись біля старих сосон. Він уже підняв сокиру, щоб рубонути одну сосну, але Сильвестер і Сильвія з плачем кинулися до батька.

— Тату, не чіпайте цієї сосни! Це Підопринебо! І тієї не чіпайте! Її звуть Зачепихмарою. Вони такі старі й оце тількищо співали нам.

— Чого тільки діти не вигадають! — засміявся батько. — Хто ж таке чував, щоб дерева спі-

вали? Ну, добре, хай собі стоять! Я знайду собі інші.

— І він пішов далі, а Сильвестер і Сильвія залишились біля старих сосон, щоб почути, що їм скажуть ці зелені велетні. Чекати довелось недовго. У верхів'ї дерев знов зашумів вітер. Старі гілки загули, зашуміли, заговорили.

— Ви врятували нам життя і тепер можете попросити в нас, чого тільки хочете.

Але виявилося, що не так то легко сказати, чого ти найбільше хочеш. Нарешті Сильвестер промовив:

— Я хотів би, щоб хоч не надовго виглянуло сонечко, а то в лісі так темно — не видно навіть стежок.

— Так, так, і я хотіла б, щоб скоріше прийшла весна і розтанув сніг, — сказала Сильвія. — Тоді і пташки знов заспівають у лісі.

— Які ж смішні ці маленькі людські діти! — зашуміли сосни. — Ви ж могли забажати стільки гарного: і багатства, і пошани, і слави — все б у вас було. А ви прохаєте того, що станеться й без вашого прохання. Ну, але що ж — ми виконаємо ваші бажання. Отож, слухай, Сильвестре! Куди б ти не пішов, на що б не глянув, усюди буде тобі світити сонце. І твоє, Сильвіє, бажання сповниться. Куди б ти не пішла, про що б не заговорила, завжди навколо тебе буде цвісти весна і танутиме холодний сніг.

— О, так це ж більше, ніж ми хотіли! Дякуємо вам, любі сосни, за ваші чудові подарунки! Ну, прощавайте!

І діти радісно побігли додому.

— Прощавайте, прощавайте! — шуміли їм услід сосни.

По дорозі Сильвестер увесь час оглядався. Він хотів побачити куріпок. І — що за диво! — куди б він не глянув, усюди радісно світився сонячний промінь.

— Дивись! Дивись! Сонечко виглянуло! — гукнула Сильвія. Але ледве вона це вимовила, навколо почав танути сніг і обабіч стежки зазеленіла трава, бруньки на деревах почали розпускатись, а високо в блакитному небі заспівав жайворонок. І чим далі вони бігли, тим тепліше світило сонце і яскравіше зеленіли дерева та трава.

— Мені світить сонечко! — закричав Сильвестер, вбігаючи в хату.

— Сонечко всім світить! поправила мама.

— А я можу розтопити сніг! — сказала Сильвія.

— Ну, це кожний може! — всміхнулася мама.

Але не пройшло багато часу, як вона побачила, що в них у хатині щось та не так. Уже настав вечір, і надворі стемніло, а в хатині все сяло від яскравого сонця. І так було, аж поки не заснув Сильвестер. Але це ще не все. Хоч до кінця зими було ще далеко, а в хатці повіяло раптом весною. Навіть старий сухий віник зазеленів, а півень на сідалі закукурікав на все горло. І співав він доти, аж поки Сильвія не замовкла і не заснула міцно.

Пізно ввечері вернувся батько.

— Послухай, чоловіче, — сказала мати, — я боюся, чи не зачарував хтось наших дітей. Щось дивне діється в нас у хаті . . .

— Ото, що це ти таке придумала? — сказав батько. — Ти краще послухай, яку я новину приніс. Завтра до міста прибудуть король і королева. Вони їздять по цілій країні, оглядаючи свої володіння. Як ти думаєш, чи не поїхати б нам з дітьми поглянути на королівську пару?

— А чого ж, я не від того! Не кожного дня приїздять такі гості.

На другий день уся родина зібралась до міста. По дорозі тільки й балачки було, що про короля та королеву, і ніхто не помітив, що під час усієї подорожі перед саньми біг сонячний промінь, а берізки навколо зеленіли першими ніжними листочками.

На міській площі вже була сила-силенна народу. Гомоніли, що король і королева не задоволені своїми володіннями: куди не приїдуть, усюди сніг і холод, пусті й дикі якісь ґрунти навколо. Король був дуже суворий. Він відразу вирішив, що в цьому всьому винен нарід, і готувався його суворо покарати . . . А королева дуже змерзла і, щоб нагрітись, увесь час тупала ногами. На площі король наказав візникові зупинитись, щоб змінити коней. Король сидів сердитий, а королева навіть плакала.

Раптом король підвів голову, подивився на всі боки і весело розсміявся.

— Ось гляньте, ваша величносте, як привітно світить сонце, — звернувся він до королеви. — Тут не так уже й погано. Мені навіть чомусь стало весело.

— Напевно тому,що ви добре поснідали, — сказала королева, — але мені також стало веселіше.

— Мабуть, тому, що ви добре виспались, ваша величносте, — пояснив король. — Алеж цей пустий край усе таки дуже гарний. Подивіться, як яскраво освітлює сонце ті дві сосни. Бачите, он там, над лісом? Ні, це дійсно чудове місце! Тут я збудую замок.

— Так, так, обов'язково тут треба збудувати замок, — погодилася королева, — взагалі тут зовсім непогано. Всюди сніг, а дерева й кущі починають зеленіти, ніби у травні. Це просто неймовірне!

А це неймовірне діялося тому, що Сильвестер і Сильвія вилізли на огорожу, щоб краще бачити короля і королеву. Сильвестер крутився на всі боки —тому і світило всюди сонечко, а Сильвія щебетала без кінця, тому й зеленіло все навколо.

— Що це за діти? — запитала королева, побачивши Сильвестра й Сильвію. — Нехай вони підійдуть до мене!

Брат і сестра відважно підійшли до королеви і короля.

— Послухайте, — сказала королева, — ви мені дуже подобаєтесь. Як тільки я подивилась на вас, мені стало веселіше і навіть нібито тепліше. Хочете жити у мене? Я накажу, щоб вас одягли в оксамит і золото. Їсти ви будете на кришталевих тарілках, пити зі срібних горняток. Ну, як, погоджуєтесь?

— Дякуємо, ваша величносте, — сказала Сильвія, — але ми краще залишимося вдома.

— Крім того, в замку будемо сумувати без друзів, — додав Сильвестер.

— А не можна ваших друзів також узяти до замку? — запитала королева. Вона була в чудовому настрої і ні трішки не сердилась, що їй супечать.

— Це неможливо! — відповіли брат і сестра. — Вони ростуть у лісі. Їх звуть Підопринебо і Зачепихмара . . .

— Чого тільки не придумають діти! — вигукнув король і голосно засміявся. Він наказав розпрягти коней, а каменярі та теслі зараз же взялися будувати замок. Як не дивно, але того разу король і королева були до всіх добрі, ласкаві і привітні. Вони нікого не покарали і навіть розпорядилися, щоб дали всім по золотому.

Сильвестер і Сильвія отримали ще й величезний колач, що його спік королівський пекар. Колач був такий величезний, що четверо коней везло його на санях. Брат і сестра почастували колачем усіх дітей, що були на площі.

— Діти у нас хороші, — сказав тато, — і всі люди радіють, дивлячись на них.

І справді, куди б не прийшли Сильвестер і Сильвія, з ким би вони не стали на розмову, у всіх відразу ставало на душі тепліше і світліше. Все навколо них цвіло, зеленіло, співало і сміялось. Земля біля їхньої хатини обернулась у родючі поля й луги, а в лісі навіть узимі співали пташки. Як Сильвестер підріс, його призначили королівським лісничим, а Сильвія стала королівським садівником. І ні в одного короля, ні в одному королівстві ніколи не було такого чудового саду і такого гарного лісу.

Пояснення-словничок: т а р т а к — saw mill; п а с т к а — trap; д р е м е н у т и — швидко побігти; в і н и к — whisk broom; м о х — moss; в е л е т е н ь — giant; к у р і п к а (біла) — white grouse; б р у н ь к а — bud, gemma; с і д а л о — roost, perch; с и л а - с и л е н н а — дуже багато; о к с а м и т — velvet; т е с л я — carpenter; л і с н и ч и й — forester.

КРИЛА

(Сценічна картина)

На середині сцени стоїть дуб. В дуплі дуба двері до хатки. По правій стороні сцени стоять два крилаті карлики-ельфи. З хатки виходить карлик без крил.

1-ИЙ КАРЛИК: Дивись на нього! Він не має крил і не може літати. Ха-ха-ха! *(обидва сміються).*

КАРЛИК (без крил): Кожний раз, коли виходжу з хати, вони сміються з мене. А я такий самий карлик, як і вони, але крил не маю і не можу літати. Мушу піти в світ широкий і знайти когось, хто дав би мені крила. *(До карликів).* Іду шукати крил. *(вони знову сміються, а карлик іде ліворуг в бік відкритого поля. Йому назустріг вибігають два зайгики).*

КАРЛИК ДО НИХ: Чи ви, зайчики, не знаєте, де можу знайти крила?

ЗАЙЧИК 1-ИЙ: Не знаю.

ЗАЙЧИК 2-ИЙ: Ми, зайчики, маємо пухнасті хвостики, довгі вушка *(показує),* але крил не маємо і їх не бачили.

ЗАЙЧИК 1-ИЙ: А ти піди і спитай свою опікунку фею.

КАРЛИК: Та я пішов би, але не знаю, де вона живе.

ЗАЙЧИК 2-ИЙ: Питай у лісових звірят, може хтось із них знає.

ЗАЙЧИК 1-ИЙ: Але нам пора в дорогу. Прощай, карлику, бажаємо тобі щастя! *(Зайгики побігли, а карлик іде далі й зустрігає пташку).*

КАРЛИК: Пташко дорогенька, чи ти не могла б дістати мені крил?

ПТАШКА: Я маю свої крила *(махає ними),* але вони для тебе не підходять. Тобі треба маленьких.

КАРЛИК: От біда, треба йти далі шукати, але я вже стомився. Сяду відпочити. *(сідає на землі і зажурено спирає голову на руку. Раптом гує приємний голос):*

ФЕЯ: Не плач, карлику, не журись! Не треба тобі йти у світ далекий і шукати крил. Я тобі їх дам.

КАРЛИК *(здивовано)*: Ти? А хто ж ти така? Хоч чую твій голос, але тебе не бачу.

ФЕЯ *(виходить з лівого боку сцени у срібній короні на голові, в руці тримає магігну палигку):* Я твоя опікунка — Фея. Одержиш від мене крила, щоб більше ніхто з тебе не сміявся.

КАРЛИК *(зрадівши):* О. дякую тобі, добра Феє, дуже дякую! Досі я був нещасливий, бо був інакший від усіх, а тепер матиму теж крила. І буду літати! З-у-у-у-м! Р-у-у-у-м! *(Танцює, вимахуюги руками).*

ФЕЯ *(підходить ближге):*

Не крутися, не вертися,
Стань, спиною повернися.
Ти, паличко, не дармуй,
Нам крильцята приготуй.

(Вимахує палигкою, і на сцену прилітають маленькі срібні крила. Фея бере їх і пригіплює карликові. Він вимахує ними. Фея зникає. На сцену вибігають карлики, зайгики, пташка й оглядають зацікавлено його крила).

КАРЛИК: Бачите, я тепер теж маю крила і можу літати разом з вами! *(Він стоть і радісно вимахує крилами, а всі інші танцюють навколо нього веселий танець).*

Марта Менцінська, 18 р.
студ. Педагогігної школи при Братській школі в Лідкомбі біля Сіднею, Австралія

К. ПЕРЕЛІСНА

УКРАЇНКА

Я маленька українка —
Це сусіди знають,
Українським „добридень!"
Всі мене вітають.

До садочка я ходжу
З дітками малими,
Рідну мову знаєм ми,
Любим Україну.

І веселі, як пташки,
Жваві, працьовиті,
В українському садку
Виростають діти.

К. ПЕРЕЛІСНА

ЛИСИЧКА І ЗАЙЧИК

**Через поле зайчик біг,
А за ним — лисичка.
Зайчик — вбік, пірнув у сніг:
„Пошукай, сестричко!**

**Бач, нема моїх слідів,
Рівний сніг, чистенький.
Бігай там туди-сюди,
Тут мені тепленько.”**

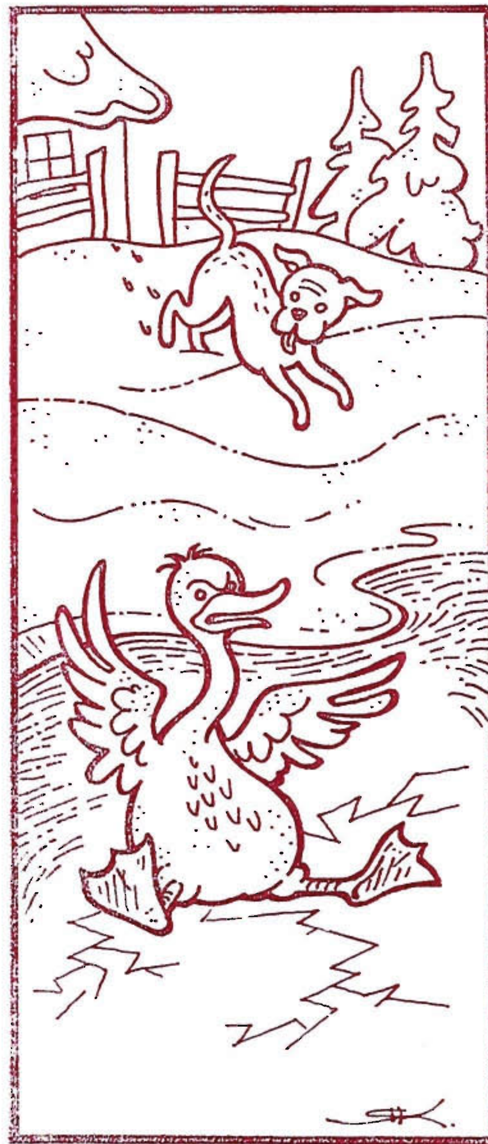
**А лисичка вгору — нюх!
Вітер упіймала,
Як почула зайчий дух,
Аж затанцювала.**

**Зайчик далі не чекав,
Вискочив із нірки,
Стриб угору — і помчав
Полем аж за гірку.**

К. ПЕРЕЛІСНА

НА ЛЬОДУ

**Гуска плавати схотіла,
На ставок біжить щосили,
Розігналася як слід
І спустилася на . . . лід.**

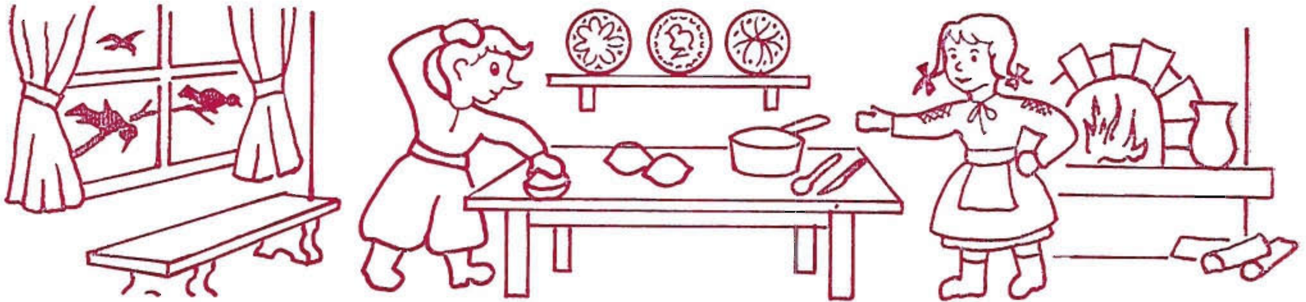

**„Ґе-ґе-ґе! Ґе-ґе! Біда!
Та це ж крига — не вода!
І так ковзько — просто жах!
Я не встою на ногах”. . .**

**З двору песик тут прибіг,
Потягнув її на сніг . . .
Ледве гуска підвелась
І до двору доплелась.**

Текст: Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації: Іван БРИКОВИЧ*

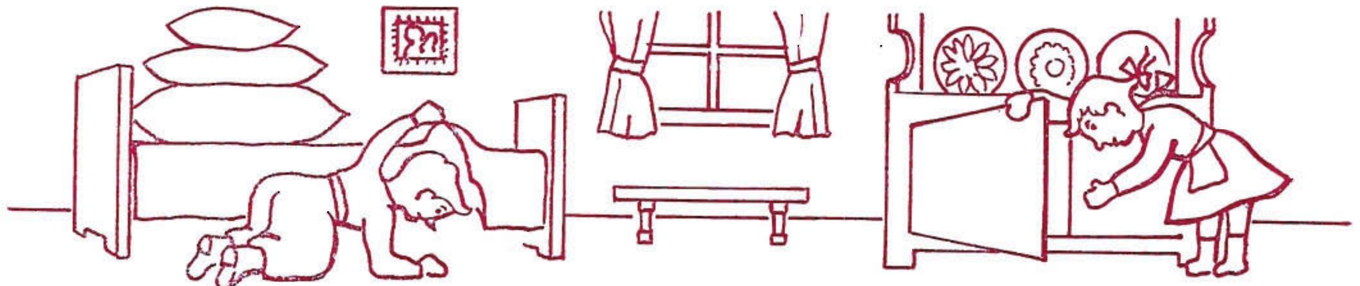
Гоца Драла

Ще улітку Гоца Драла
Три горішечки відклала.

А тепер, в зимову днинку,
Час спекти з них лакоминку.

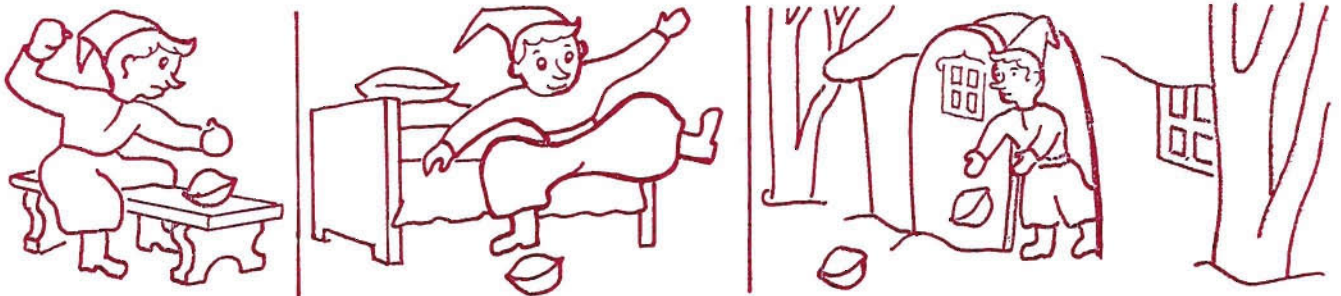
Кличе ґномика якстій:
— Ти горішки ці розбий!

Молотка став ґном шукати
В хаті, в сінях, коло хати.

Гоца Драла помагала,
Бо забула, де поклала.

Ні, немає молотка,
Ні сокири, ні гачка.

Що робити? В злості ґном
Бив горішка кулаком.

На підлогу клав горішка
І скакав на нього з ліжка.

Не поможе! Наостанку
Кинув в сніг горішка з ґанку.

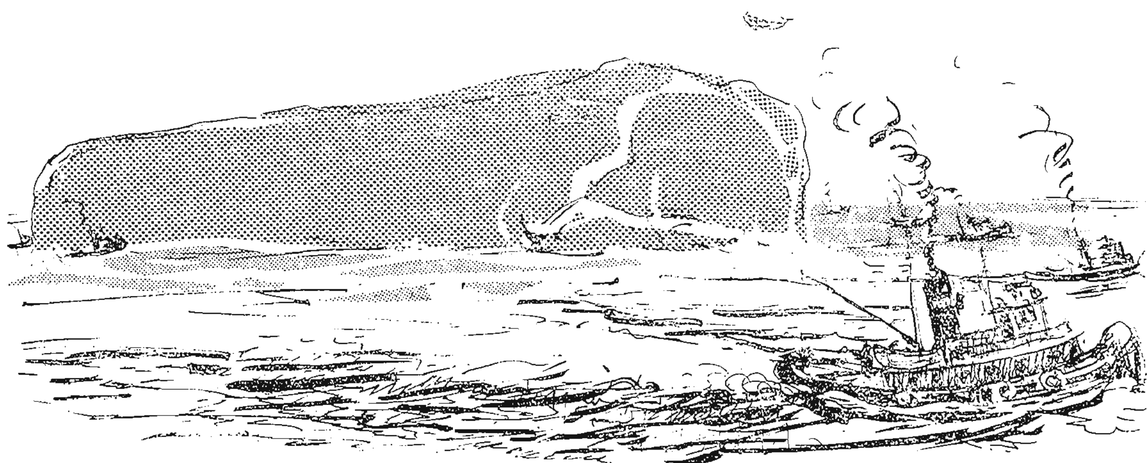
Мимо білочка ішла
І горішки ті знайшла.

Хруп-хруп-хруп! — і розкусила.
— Ось і маєш, Гоцо мила!

Гоца рада. За хвилинку
Вже готує лакоминку.

Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрація Зенона ОНИШКЕВИЧА*

ЯК ІНЖЕНЕР МИХАЙЛЮК „НАПОЇВ" ПУСТЕЛЮ

Молодий арабський король Ібрагім запросив до своєї столиці вчених мужів з різних країн світу.

— Так і так, — сказав він їм, — у моїй країні багато піску, але мало зелених піль і гаїв, багато нафти, але мало питної води. Подумайте, звідки б її дістати.

Одні вчені радили спроваджувати воду з далеких гір водопроводами, другі — привозити її поїздами або кораблями.

— О, ні, ні! — похитав головою король. — Це неможливе. Гори з ріками й озерами в чужих країнах, і нам звідти води не дадуть. А втім, води й там не багато. Взагалі, як знаєте, в світі починає недоставати свіжої води.

Тоді підвівся з крісла молодий інженер і сказав:

— Я думаю, що воду можна дістати з полярних обширів.

— Як? Як? — зацікавився король, і вся заля насторожила увагу.

— Це можна зробити так: спіймати велику крижину, що відірвалася від льодового масиву близько полюса, притягти її до берегів цієї країни і — чиста та свіжа вода готова.

На залі зчинився шум, навіть почувся сміх — видно, були недовірки. Один учений виступив із зауваженням:

— Це неможливе! Щоб крига не розтанула, треба притягти цілу гору завдовжки на один-два кілометри. А морські течії можуть її лише звільна переносити з одного місця на друге.

— Її можна зрушити з місця без морської течії, взяти на ланцюги, і яких п'ять кораблів потягнуть її в бажанім напрямі, — відповів спокійно молодий інженер.

Це непогана думка! — вигукнув король. — Як ви називаєтесь, інженере? Михайлюк? Дуже приємно з вами познайомитися. Де ви вчилися? В Масачусетсі? О, то ви з Америки, із З'єднаних Стейтів. Будь ласка, ознайомте нас докладніше з своїм пляном. Я знаю: ви скажете напевно, що для цього треба багато грошей. Не турбуйтесь, гроші в нашій державній скарбниці є.

— Над своїм проєктом думав я довго, ще поки ви скликали цю нараду. Тепер подам вам його в загальнім нарисі, — сказав Михайлюк.

Крижину треба притягти з Південного полюса. Це найзручніше, бо там криги виглядають, мов подовгасті плити. Операція тривала б приблизно два роки. Тому, що треба було б переплисти теплі води рівника, на крижину треба натягнути пластиковий мішок-футляр, всередині охолоджуваний моторами з корабля. Щоправда, частина льоду все таки стопиться, але більша частина допливе до місця свого призначення і дасть країні стільки питної води, що її вистачить на довгий час. А потім можна операцію повторити.

— Ну, гаразд! — сказав король. — Але звідки взяти такого мішка, щоб одягнути його на величезну крижину, і яким чином це зробити?

— Треба буде замовити у фабриках пластикові простирала і позшивати їх на спеціяльних швальних машинах так, щоб вийшов мішок розміром приблизно два кілометри завдовжки і пів кілометра завширшки. Цей мішок уставити отвором у сторону крижини так само, як підставляємо торбу, щоб всунути до неї буханець хліба.

— А чим же всунемо крижину в цей мішок? — з недовір'ям спитав перший міністер королівського уряду.

— До країв мішка прив'яжемо в кількох місцях довгі міцні шнури. Горішній кінець кожного шнура причепимо до гелікоптера — у повітрі, а під водою — до підводного човна. Вони, поволі рухаючись уперед, натягнуть мішок на крижину.

— А тоді що?

— Тоді відчепимо гелікоптери й човни, запряжемо до крижини кілька кораблів і гайда в дорогу до Арабії.

Ібрагім звернувся до учасників наради.

— Що ви думаєте про цей проєкт, учені панове?

Американські учені подали пропозицію вибрати окрему комісію. Так і зробили.

Комісія зібралася аж через місяць. Михайлюк мусів спершу докладно опрацювати свій проєкт. Він дібрав собі з десяток інженерів, яким його проєкт найбільше подобався. Всі радо працювали під його проводом. Коли проєкт був готовий, скликано комісію, яка його розглянула й перевірила. Це тривало також цілий місяць. Врешті учені з'явилися до короля Ібрагіма і сказали:

— Так, проєкт інженера Михайлюка можна виконати!

Тим часом король скликав іншу комісію з урядовців міністерства фінансів. Вони мали розглянути, скільки ця справа буде коштувати і чи взагалі вона оплатиться.

Нарешті настав день, коли всі вчені і міністри сказали „гаразд!" Але на тому ще не кінець: технічний і фінансовий проєкти ще мусіли бути затверджені королівським урядом. Коли ж і це сталося, взялася комісія під проводом Михайлюка до праці.

Цілий рік тривали приготування. Найважливішою річчю було спорудити велетенський мішок-футляр із спеціяльного пластику. Матеріял виготовили в Америці й Канаді. Потім машинами зшивали окремі плахти докупи. Обладнано корабель-холодильник, що мав безперестань помпувати в мішок холодне повітря, щоб якнайменше льоду топилося.

Одного дня від берегів Арабії відплила фльотилія кораблів у супроводі п'ятьох малих підводних човнів. На покладі найбільшого корабля стояло п'ять гелікоптерів. Фльотилія поплила в сторону Південного полюсу. То був час, коли сонце доходило до рівнобіжника Козорога, огріваючи південну частину земної кулі. Тоді й на Південному полюсі було розмірно найтепліше. Під діянням тепла від величезного льодового масиву відривалися велетенські крижини, підхоплені морськими течіями, пливли на північ, поволі танули.

Опинившись серед цих крижин, експедиція зупинилася. На різні сторони розлетілися гелікоптери, щоб підшукати бажану розміром гору-крижину. Траплялися крижини більші розміром і менші. Врешті з одного гелікоптера подано через радіо вістку, що знайдено таку льодову гору, що якраз може вміститися в приготованому мішку.

Експедиція попливла туди. Почалася операція, що її й названо „Мішок". Під керівництвом Михайлюка розгорталася праця. Підводні човни пірнули глибоко під кригу, а гелікоптери зафуркотіли в повітрі. Напнулись міцні шнури, а з найбільшого корабля почали сповзати у воду сувої грубого міцного пластику. За кілька годин крижина сиділа в мішку. На неї висадились робітники. Вони провертіли в льоду глибокі діри і повкручували в них величезні гаки. На гаки заклали грубі залізні ланцюги, а їх кінці почепили до кораблів. Запрацював корабель-холодильник, помпуючи до мішка морозне повітря. Тоді гелікоптери знов осіли на покладі своєї „матки", а підводні човни виплили на поверхню.

Операцію закінчено веселим бенкетом.

На другий день почалася плавба на північ. Довго вона тривала. Минув трохи не рік, поки перед очима учасників експедиції замайоріли жовті береги Арабії.

Але що ж то за мурашки копошаться на берегах? Багато їх, десятки тисяч. То народ з'їхався і зійшовся з дальших і ближчих сторін, щоб побачити диво: і величезну крижину, що має напоїти країну чистою водою, і славних учасників експедиції, і ті урочистості, якими уряд і вчені світу вшановуватимуть їх. Заграли оркестри, загриміли почесні сальви гармат, а літаки виписували на синяві неба похвальні гасла.

Очевидно, все було приготоване, щоб умістити крижину в затишній затоці. Запрацювали помпи, і з пластикового мішка потекла чиста питна вода до величезних підземних охолоджуваних збірників.

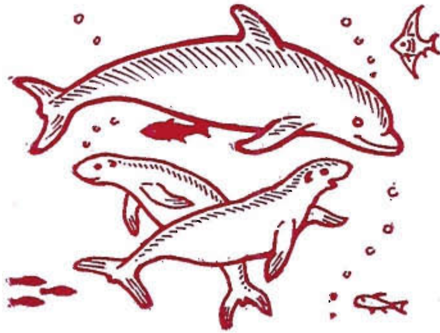
У країні запанувала велика радість. Арабія мала воду, якої їй недоставало. Її інженери вже знали спосіб, як притягти другу, третю чи чергові крижини, коли буде потреба. Раділи й інші безводні країни, бо й перед ними відкривалася можливість добувати питну воду.

Пояснення-словничок: н а ф т а — crude oil; п о л ю с бігун землі (pole); с у ц і л ь н и й — compact, massive; т е ч і я — stream; п л о с к и й — flat; р і в н и к — екватор (equator); ф у т л я р — case, box; п р о с т и р а л о sheet; р і в н о л е ж н и к К о з о р о г а — Tropic Capricorn; н а п р у ж у в а т и с я — to stain oneself; с у в і й — roll; м а й о р і т и — to loom; к о п о ш и т и с я (про мурашок, комах) — to swarm; з а т о к а — bay.

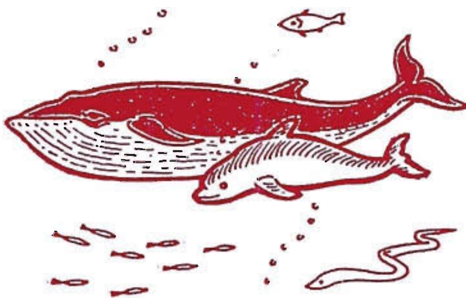
Галина ЧОРНОБИЦЬКА

ДЕЛЬФІН

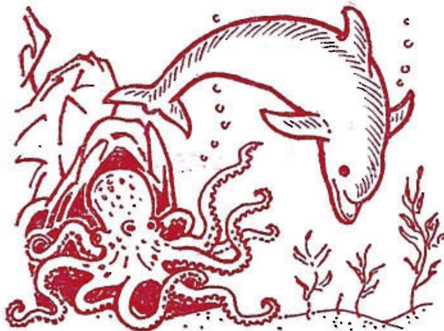
Ілюстрації Яреми КОЗАКА

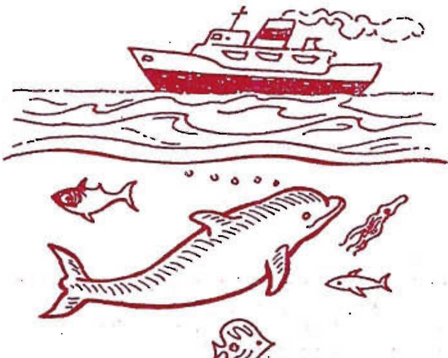
Цей дельфін у морі жив,
із тюленями дружив.

Навздогінці за китом
бив і ластами й хвостом.

Не боявся восьминога,
в темний глиб він знав дорогу.

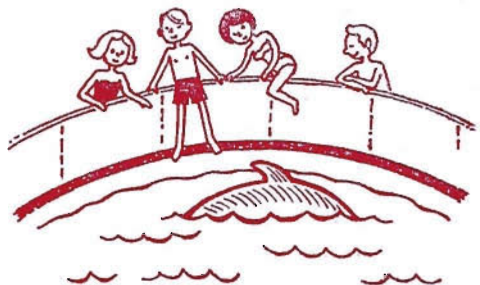
І на хвилі вільно плавав,
підпливав до пароплавів.

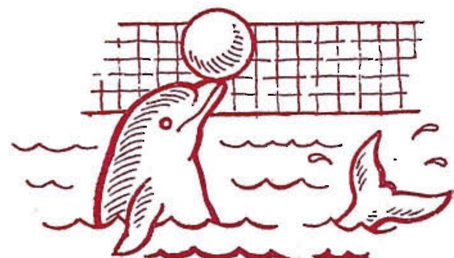
Там кружляв, пірнав, свистів,
розважать людей хотів.

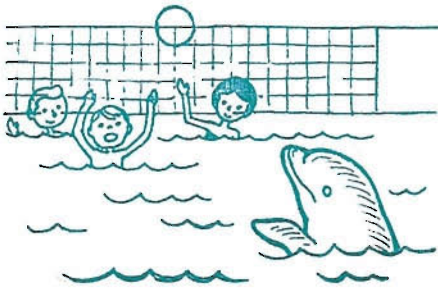
І таку тварину милу
всі хвалили й полюбили.

А тепер у нас дельфін,
ось пливе в басейні він.

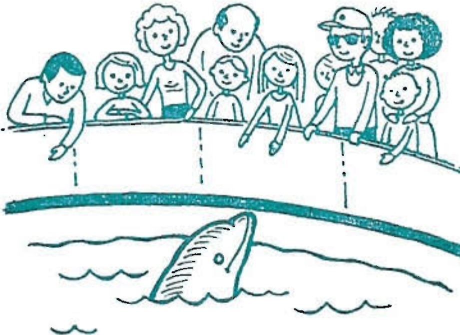
Грає з нами в волейбола
і не стомиться ніколи.

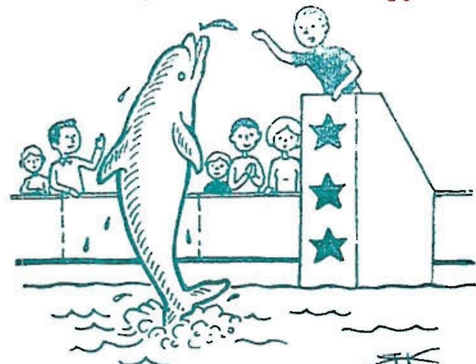
В нього сила, спритність є,
часто гру він виграє.

Бо дельфін в обідню пору.
легко, звинно скаче вгору.

До басейну звідусюди
йдуть малі й великі люди.

Хочеш бачить лети-стриби?
Кинь йому живої риби.

Л а с т — плавець водної тварини (flipper); в о с ь м и н і г — octopus; с п р и т н і с т ь — adroiness.

Роман ЗАВАДОВИЧ

Ілюстрація Любослава ГУЦАЛЮКА

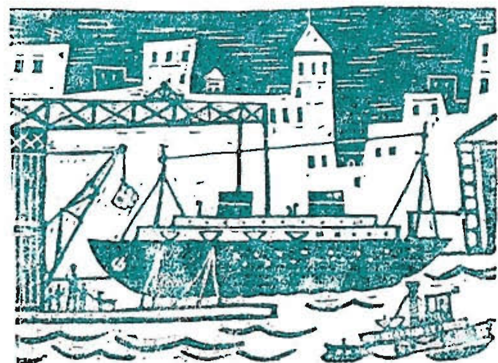
КОРАБЕЛЬ І МОРЕ

Гей, у море, у безкрає
З-поміж сірих скель,
Наче лебідь, випливає
Білий корабель.

Сміло дзьобом хвилі поре,
Срібну піну рве,
Хоч на нього сіре море
Сердиться, реве.

Перед ним чайки літають
І сюди й туди,
А за ним меткі дельфіни
Плигають з води.

Він пливе в країни дальні
По той бік землі,
Де у сонці мріють пальми,
Фіґові гаї —

— де задимлені вулкани
Височать між гір,
Що сніжистими верхами
Досягають зір.

Море клекотить розлоґе,
А над ним чайки —
Гей, щасливої дороги,
Смілі моряки!

Г. КОЛОДІЙ

АВТОР ПЕРШОЇ ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ

С. Рудницький

Минає 40 років від часу, коли на засланні пропав безвісти учений - географ Степан Р у д н и ц ь к и й, автор першої географії України для школярів. Сталося це за володіння на Україні москаля - большевика Постишева. Цей кат українського народу спричинив великий голод в Україні, під час якого вимерли мільйони людей.

У 1934-му році большевики запроторили проф. С. Рудницького в тюрму. Там його мучили, а потім вивезли на Соловецькі острови. Два роки проживав він у темній, вогкій камері. Терпів голод і холод, переносив тяжкі знущання. Через те став інвалідом. Наприкінці 1937 року 60-літнього вченого вивезли з соловецької каторги в невідоме місце. Там він загинув, як і тисячі інших українських політичних в'язнів-патріотів.

Степан Рудницький, — це перший український учений-географ, який написав багато праць з географії України. Коли постала Українська Держава (1917-1920 рр.), Степан Рудницький опрацював перший шкільний підручник географії п.н. „Початкова географія". Вона вийшла друком у 1918-му році.

Степан Рудницький народився в Перемишлі у 1887-му році. Високу освіту здобув у Львові й Відні. Закінчивши університет, він учителював і був професором географії у високих школах у Львові, Празі й Харкові. Під його керівництвом виховалося багато українських географів. Під час української державности він опрацював першу велику мапу України, якою послуговувалися школи, читальні й бібліотеки.

Степан Рудницький був не лише видатним ученим, але й патріотом. Свої наукові праці він писав з любови до рідного краю й народу. Навіть на засланні він нагадував землякам, що українці повинні пізнати й полюбити свою батьківщину.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

ВТІХА ДІТЯМ — РІЗДВЯНА ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Український Музей Союзу Українок Америки в Ню Йорку влаштував різдвяну програму для дітей. У просторій прийомній залі Дому СУА діти побачили традиційний український свят-вечірній стіл з 12-ма стравами і з „дідухом" — снопом пшениці, прикрашеним квітами й дерев'яною ложкою. Зі стелі звисали ручно роблені різдвяні орнаменти з соломинок, патичків, бібулки, кольорового паперу й кораликів. На окремій стіні були приміщені штудерно вироблені зі стебелин соломки різдвяні й йорданські хрестики, які почеплювано в околицях Угнова на вікна на Різдво й Водохрищі (Йордан). У кутку стояла ялинка з ручно робленими оздобами — ланцюжками з кольорового паперу, півниками й паяцами з шкаралущі яйця, їжачками, пташками, золоченими горішками й прикрасами з лушпинок горіхів, медяниками, яблуками, цукерками. На верху був почеплений картоновий янгол.

Для дітей відбувся кількакратний показ ручного виробу різдвяних прикрас. Кожна дитина, яка сама виконала оздобу, могла взяти її з собою додому.

Діти роблять прикраси на ялинку

Велику частину залі займав двоповерховий ляльковий вертеп, зразкований на давньому вертепі, з яким студенти Київської Академії ходили на Різдво по хатах. Верхня частина вертепу зображувала сцену народження Ісуса, в долішній були постаті козака-Мамая, молодиці, жида, кози, чортика й вужів, що спокушують до гріха.

Під час різдвяного показу лунали коляди з платівок. Відбувся теж концерт хору „Промінь" Академії св. Юра в Ню Йорку під керівництвом пані Богданни Волянської і виступ ансамблю бандуристів тієї школи.

Програму для дітей вели пані: Л. Волинець, П. Книш, Ганнуся Рогожа й І. Комар.

Різдвяний показ відвідало багато шкільних дітей і молоді з Пласту й СУМА. Діти й молодь були з Ню Йорку й околиці.

В.Б.

НЕДОМОВКА

(Уклала Г. Чорнобицька)

Цюк! Цюк!
Я дурниці не кажу,
я кілочок затешу.
Гуп! Гуп!
Працювати я люблю,
я поліно розколю.
Гуп, гуп по поліну,
не влучайте по коліну.
Раз, два, три, чотири!
Ви не знаєте . . . . . ?

— — ⁂ — —

ЗАГАДКА

Молоток нас б'є та б'є
і зігнутись не дає.
Ми й не скаржимось ніколи,
бо така вже наша доля:
угрузаємо потрошку,
поки міцно сядем в дошку.
Нас товчуть по голові —
роблять саночки нові.

— — ⁂ — —

ДОДАЙ ЛІТЕРУ

а) Слово має один склад,
Живе в лісі, хоч не гад,
А додай до нього „т" —
З пошти може він прийде.

б) В ясний день і в темну нічку
Нас веде він понад річку:
А додай до нього „о" —
Буде більше, як село.

— — ⁂ — —

ХТО Я?

а) Б'ють мене старі й малі
І в повітрі й на землі,
Та від цього не вмираю,
Тільки весело стрибаю.

б) Половина у воді,
Половина над водою,
Часом всі є у біді,
Як щось станеться зі мною.

— — ⁂ — —

ЩО ЦЕ?

Крізь два віконця
Глядить очей пара.
Це — — — — — — — —.

Над рікою, де долина,
Простяглася біла скатертина.

Без рук, без ніг, а силу має,
Дерева ламає.

КНИЖКА ДЛЯ БАТЬКІВ, ВЧИТЕЛІВ, ВИХОВНИКІВ І ДІТЕЙ

Появилася нова книжка, дуже цікава й корисна для дітей-читачів „Веселки". Називається вона „Українське Дошкілля". Хоч це посібник батькам і виховательками дошкілля для користування в навчанні й вихованні дітей наймолодшого віку (до 6-го року життя), то й старші діти-школярі нижчих кляс початкової школи знайдуть у ній багато цікавого.

Книжка великого формату, має понад 450 сторін. Є в ній вірші, пісні з нотами, казки, оповідання, сценки, загадки, хороводи, ігри-забави, скоромовки авторства видатних наших поетів і письменників для дітей. Ці матеріяли багато ілюстровані чорними й кольоровими ілюстраціями відомих наших малярів. Музику уклали визначні українські композитори.

Книжку опрацював Ярослав Ч у м а к при допомозі багатьох співробітників. „Українське Дошкілля" вийшло у видавництві „Добра Книжка" в Канаді за фінансовою допомогою „Українсько - канадської Фундації ім. Т. Шевченка". Надрукована на доброму папері, великим, читким шрифтом. Оправлена в голубе полотно з золотими написами й обгорнена в „сорочинку" з повнокольоровою репродукцією картини недавно померлого українсько-канадського маляра Василя Курилика. Картина зображує маму, яка навчає дитину грамоти з букваря.

Попросіть батьків, вчителів і виховників, щоб придбали це видання до домашніх і шкільних бібліотек.

В.Б.

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК З ЧИСЛА „ВЕСЕЛКИ" ЗА СІЧЕНЬ 1978 Р.: ВІДЧИТАЙТЕ! Бог Предвічний народився, Прийшов днесь із небес, Щоб спасти люд свій ввесь, І утішився. **КОЛЯДНИЦЬКА ЗАГАДКА:** Було три колядники. **РІЗДВЯНА ШАРАДА:** Макітра. **ХТО Я?** Ялинка. **ХТО ВОНИ?** Старий і Новий Рік. **ЗАГАДКА:** Мороз.

Сценарій і текст: Роман ЗАВАДОВИЧ
Scenario and Story: R. ZAVADOVYCH

Ілюстрації: Михайло МИХАЛЕВИЧ
Illustrations: Mychaylo MYCHALEWYCH

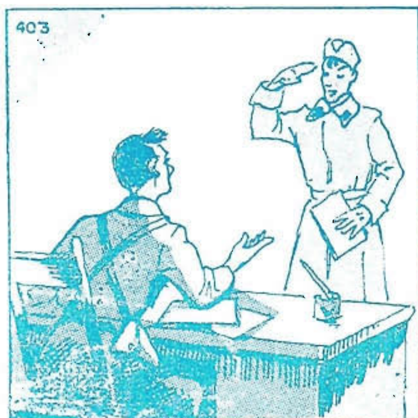
Історична казка

БОГДАН-СІЧОВИЙ СТРІЛЕЦЬ
BOHDAN-SICHOVY STRILETS

Ukrainian tale

РОЗДІЛ XXVI: В ОТОЧЕННІ

CHAPTER XXVI: SUROUNDED

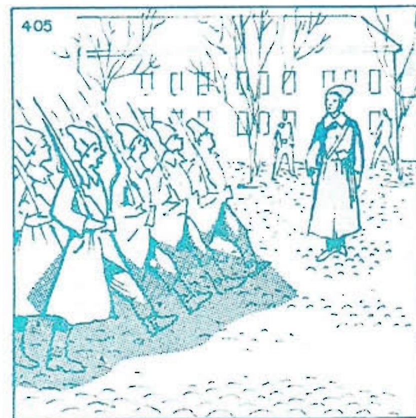
Другого листопада Богдан одержав листа: „Негайно вертайся до Києва!"

On November 2nd, Bohdan received a dispatch: "Return to Kiev immediately."

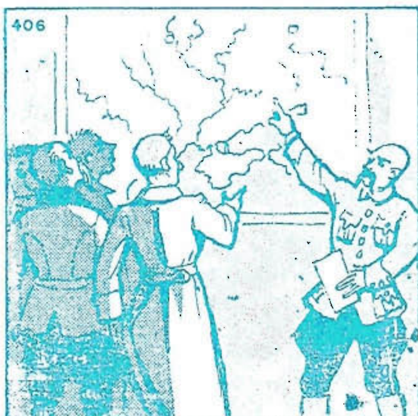
За тиждень Богдан був у Києві.

In a week Bohdan was in Kiev.

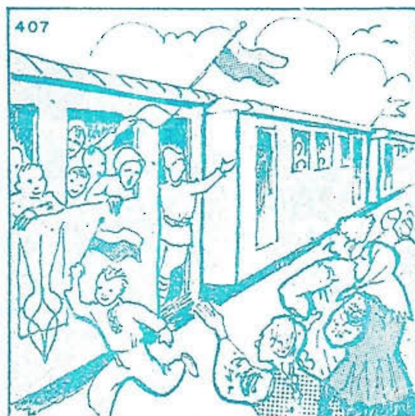
А за два тижні Богдан уже навчав новобранців.

And in two weeks Bohdan was already training recruits.

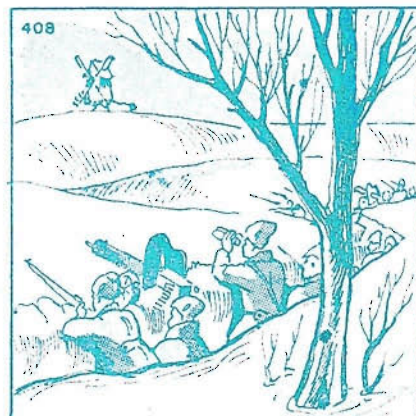
Одного дня командир передав старшинам прикру вістку: червоні знову почали наступ на Українську Державу.

One day, the commanding officer conveyed the bad news that the Bolsheviks had resumed their onslaught on the Ukrainian state.

Сотня під командою Богдана разом з іншими частинами вирушила проти ворога.

The company of soldiers under Bohdan's command joined other detachments in a counterattack against the enemy.

Окопавшись під лісом, Богданова сотня очікувала ворога.

Having entrenched itself near the forest, the company awaited the enemy.

(Продовження буде)
(To be continued)